

SZAKMAI TÁJÉKOZTATÓ — FOGÁSZAT

Fogorvosoknak

Párkapcsolati erőszak a fogászati ellátásban

Arc-száj-nyak sérülések · Fojtogatás jelei · Bizonyító erejű dokumentáció · ⚠ **Magas kockázat**

Amit a fogorvos lát és dokumentál — az később bizonyíték lehet.

Az arc, száj és nyak területe a párkapcsolati erőszakból eredő sérülések jelentős részének célterülete — a fogorvos látja őket. A fojtogatás jeleit a fogorvosi vizsgálat alatt is felismerheti.

01

MIÉRT FONTOS?

- A párkapcsolati erőszak okozta sérülések jelentős része az arc, a száj és a nyak területén keletkezik — a fogorvos az egyik legtöbbet látó szakember ezen a területen. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- A fojtörés, a fogvesztés és a lágyrész-sérülés az erőszak közvetlen jele lehet.
- A fojtogatás jelei — petechiák, nyaki elszíneződés — a fogorvosi vizsgálat alatt is láthatók. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- A vizsgálati szék kiszolgáltatott helyzete retraumatizálhat — a trauma-tudatos ellátás szempontjai itt különösen fontosak. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- A fogorvosi dokumentáció — fotó, méretek, leírás — jogi eljárásban felhasználható bizonyíték lehet. [\[EU 2024/1385\]](#)

A fogorvos nem nyomoz — de dokumentál, kérdez és irányít. Ez elegendő.

02

MIRE FIGYELJEK?

SÉRÜLÉSMINTÁZAT — IPV-RE UTALÓ JELEK

- Törött fogak, lágyrész-sérülések a szájban, ínyn, ajkon — ütés nyomán. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Állkapocs-sérülés, TMJ-panaszok — ütés mechanizmusára utalhat.
- Nyak és torokterület elszíneződése, petechiák — fojtogatás jele lehet. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- A sérülés és a leírt mechanizmus ellentmondása.
- Késői megjelenés — napokkal a sérülés után.

A PÁCIENS VISELKEDÉSE ÉS AZ ELKÖVETŐ JELENLÉTE

- Szorongás, dermedtség a széken — disszociáció, trauma jele lehet. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- A partner jelen van, válaszol helyette, siet. [\[UK Home Office\]](#)
- Önhibáztató magyarázat: „nem vigyáztam”, „elestem”.
- A páciens a partnerre pillant válaszadás előtt.

Ha a sérülés és a leírt történet nem illik össze — érdemes négy szemkört is rákérdezni. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)

03

MIT KÉRDEZZEK?

Rövid · Biztonságos · Nem vádló · Partner nélkül

A négy szemkörti vizsgálat minden páciensnél rutin eljárás lehet — így nem kell külön indokolni a partner kiküldését.

- Hogyan keletkezett ez a sérülés?
- Szándékosan okozta valaki?
- Biztonságban érzi magát otthon?
- Előfordult-e, hogy valaki a nyakát szorította, vagy nehezen kapott levegőt? — a nyaki jelek láttán különösen fontos kérdés. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Van-e érintett gyermek a háztartásban?

Sok érintett nem azonosítja a történetet „fojtogatásként” — a konkrét, leíró kérdés többet mutat meg.

04

MIT TEGYEK?

- Bizonyító erejű dokumentáció — a sérülések fotózása, pontos leírása, mérettel, dátummal, a beteg szavaival idézőjelben. [\[WHO Clinical Handbook\]](#)
- Fojtogatás gyanúja esetén — a nyak, torok, petechiák célzott vizsgálata és dokumentálása. A nem életveszélyes esetekben is sürgősségi értékelés javasolt. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Trauma-tudatos ellátás — előzetes tájékoztatás minden lépés előtt, beleegyezés kérése, a páciens kontrolljának fenntartása a vizsgálat alatt. [\[SAMHSA TIP 57\]](#)
- Segítségkérő elérhetőségek átadása diszkréten — névjegyen vagy nyomtatványon, az érintett döntési szabadságának tiszteletben tartásával.
- Irányítás: OKIT, Áldozatsegítő Szolgálat, NANE — a fogorvos nem vállalja át a kríziskezelést. Sürgősségi ellátás, ha a sérülés a fogászati kompetencián túlmutat.
- Gyermekvédelmi jelzés, ha a gyermek veszélyeztetettsége felmerül, vagy a gyermek az erőszak tanúja, illetve érintettje. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)

A fogorvosi dokumentáció — fotó, méretek, leírás — évek múlva is bírósági bizonyíték lehet. A pontosság kötelező.

- ✗ „Biztosan csak baleseti sérülés.”
- ✗ Érzékeny kérdéseket feltenni a partner jelenlétében.
- ✗ A gyanús sérüléseket dokumentálás nélkül hagyni.

- ✗ „Ez nem az én szakterületem.”
- ✗ „Ha nem mond semmit, nem tehetek semmit.”
- ✗ Csak a fogászati ellátást elvégezni, ha közben jelek mutatkoznak.

AZONNALI INTÉZKEDÉS SZÜKSÉGES, HA AZ ALÁBBIK BÁRMELYIKE FENNÁLL

- Fojtogatás vagy annak jelei a nyakon — a gyilkossági kockázat többszörös emelkedése, külső nyom nélkül is. Sürgősségi értékelés szükséges. [\[Campbell et al. 2003\]](#)
- Halálos fenyegetés (akár közvetlenül, akár burkoltan megfogalmazva). [\[EU 2024/1385\]](#)
- Fegyverhez való hozzáférés vagy fegyverrel való fenyegetés. [\[National DfV Bench Book\]](#)

- Gyerekek fenyegetése vagy bántalmazása. [\[1997. évi XXXI. tv.\]](#)
- Szakítás / elköltözés utáni fokozódó stalking. [\[EU 2024/1385\]](#)
- Súlyos arc- vagy állkapocs-trauma, amely a fogászati kompetencián túlmutat.

A fojtogatás a későbbi súlyos vagy halálos erőszak egyik legerősebb ismert kockázati indikátora. [\[Campbell et al. 2003\]](#)

Egészségügyi és klinikai iránymutatások

WHO Clinical Handbook – Responding to IPV	Sérülésmintázat, dokumentáció, IPV-felismerés az ellátásban.
WHO – Responding to IPV	Prevalencia, sérülések és az egészségügyi ellátás szerepe.
NICE NG116	IPV-felismerés és beavatkozás az egészségügyi ellátásban (UK).
SAMHSA TIP 57	Trauma-tudatos ellátás a vizsgálati helyzetben, retraumatizáció elkerülése.

Kockázat és nemzetközi jog

Campbell et al. 2003	Fojtogatás — a gyilkossági kockázat többszörös emelkedése (AJPH).
UK Home Office – Statutory Guidance	Coercive control, elkövetői mintázatok a rendelőben.
EU 2024/1385	Egészségügyi ellátók kötelezettségei, áldozatvédelem, bizonyítás.

National DFV Bench Book (AU)

Kockázatértékelés, fegyverhez való hozzáférés, mint indikátor.

Isztambuli Egyezmény

Egészségügyi ellátás és IPV — nemzetközi standard.

CEDAW GR35

Állami egészségügyi kötelezettségek, nők elleni erőszak.

Megjegyzés: Magyarország az Isztambuli Egyezményt aláírta, de nem ratifikálta. Az itt hivatkozott standardokat az EU 2024/1385 irányelv és a CEDAW egyezmény azonos tartalommal írja elő.

08

SEGÍTSÉG — ELÉRHETŐSÉGEK

OKIT (állami krízis)	06 80 20 55 20
Áldozatsegítő Központ (ÁSK)	116 006
Rendőrség / távoltartás	112
NANE	06 80 505 101
Patent (jogsegély)	06 80 80 80 81

A fogorvos nem nyomoz — de dokumentál, kérdez és irányít. Ez elegendő.

ETIKUS MUNKAHELY PROGRAM
etikusmunkahely.hu